

סימן מ"א

סוכה בבית המקדש

אוצר החכמה

מסמך 1234567

קבע בעינן, ופרש"י: "דראויה להשתמש קבוע ונראית כבית", עכ"ל. וכן בדף כ"ח ע"ב דכל ז' הימים עושה אדם סוכתו קבע ודירתו עראי מה"מ דנאמר תשבו כעין תדורו. והאחרונים דייקו מהרמב"ם פ"ו דסוכה דהא דצריך אדם לעשות את ביתו עראי וסוכתו קבע הוא מעצם חפצא דסוכה.

ולפי"ז יש לומר בפשיטות, שלהאמור סוכה עניינה כבית דירה ועליו לעשות בה את תשמישי ביתו הרגילים. אך אכילת שיירי מנחות שאינה שייכת כלל לבית דירה, דנאכלים דוקא במקדש, א"כ א"צ לאוכלו בסוכה, משום שבסוכות מעתיק את הרגלי ביתו לסוכה, ובשר שבכל השנה אסור לאוכלו בבית כלל א"צ לאוכלו בסוכה.

ולפי"ז כלל אין חיוב לישון בעזרת ישראל בסוכה, שהרי קי"ל דאין ישיבה בעזרה אלא למלכי בית דוד (סוטה מ' א') וגם שהייה בה אסורה סתם כך. ובמקום שאסור להתנהג בו כבית, לא שייך לעשות בו סוכה, שסוכה כבית היא ולא יותר.

הגמרא בסוכה (נ"ג א') מביאה שרבות היהודים שהשתתפו ב"שמחת בית השואבה" במקדש, לא נתנו שינה לעיניהם בכל ימות החג, משום שכל הזמן השתתפו בשמחה ובתפילות, בהקרבת הקרבנות ובלימוד תורה. ואמרו בגמ' שכל אחד מהם התנמנם במקדש זה על כתף חברו. ויש להקשות שהרי נפסק שאסור לישון גם שנת עראי מחוץ לסוכה וא"כ איך התנמנמו במקדש? (והר"ש מילגרום והר"י גוטליב השיבוני פשוט שהיו פטורים ממצות סוכה כדין עוסקים במצוה והולכי דרכים), וצ"ע.

והגרמ"ד סולוביצ'יק שליט"א ציטט את דברי הש"ס בערכין (ג', ב') שכהנים חייבים בסוכה שלא בשעת עבודה, והקשה האיך הכהנים היו אוכלים שיירי מנחות, אשר מיקום אכילתם בעזרה, דהא בעזרה אסור לבנות אף בנין של עץ, כברמב"ם (בית הבחירה א', ט'), וצ"ע.

ונראה בזה דהנה ידועה הסברה דבגדר סוכה נאמר דבענין שתשמש כבית גמור לז' ימים, וצריך שיוקבע למקום מגורים, וכבסוכה (ז' ע"ב) דלכו"ע סוכה דירת